

KREATIVNOST U NASTAVI

Branka Perić, prof. psihologije
OŠ „Gradac“, Gradac, Hrvatska

Sažetak:

Današnji način života zahtijeva nezavisnog, odgovornog i kreativnog pojedinca te se od obrazovanja traži razvijanje kreativnog i kritičnog razmišljanja u učenika. Anketnim ispitivanjem željeli su se ispitati učenički stavovi o kreativnosti. Ispitanici su bili učenici viših razreda OŠ „Gradac“, njih ukupno 78. Rezultati pokazuju da učenici uz kreativnost vezuju nešto pozitivno, zanimljivo i zabavno, a uglavnom ju povezuju uz predmete koji podrazumijevaju izradu praktičnih radova. Primijećeno je da pritom učenicima pomaže strukturiranost, a važno im je i učiteljevo mišljenje. Također smatraju da bi se kreativnosti u školi trebalo dati više prostora i to ne samo u predmetima koji su vezani uz praktični rad nego i u ostalima.

Smatramo da bi obrazovanje trebalo biti proces koji razvija osobnost, talent kao i djetetove mentalne i tjelesne sposobnosti. Čini se da odgojno-obrazovni sustav i način obrazovanja budućih učitelja, u kojem je kritičko i kreativno mišljenje prilično zanemareno, ne može omogućiti važnije pomake u razvijanju kreativnosti u školama.

Ključne riječi: koncepti kreativnosti, kreativnost, kritično mišljenje, obrazovanje, učenje

Uvod

Uz riječ kreativnost česta je asocijacija posjedovanje nekog umjetničkog talenta, iako je kreativnost neophodna u svim sferama života. Kao što se ljudi razlikuju po svojim različitim osobinama, razlikuju se i po kreativnosti. Izgleda da je kreativnost vezana uz neke nasljedne sposobnosti pa je neki posjeduju u većoj, a neki u manjoj mjeri. Međutim, postoje mišljenja da se ona može i naučiti (Williams, 2000). Iako su inteligencija i kreativnost dvije različite osobine, ipak je visok stupanj inteligencije potreban, ali ne i dovoljan za visoku kreativnost (Torrance, prema Learning-creativity). Dok u pojedinim višim mentalnim vještinama sudjeluju frontalni režnjevi i lijeva polutka u logičkom analitičkom mišljenju, kreativno mišljenje najčešće obuhvaća mnogo veći dio mozga. Međutim, kreativnost često koristi i mnogo više od našeg mozga: osjećaje, intuiciju, usklađivanje ruku i očiju, uma i tijela (Robinson, Aronica, 2009). Kreativnost možemo razmatrati u svjetlu procesa, rezultata ili osobe te je definirati kao interpersonalni i intrapersonalni proces kojim se stvaraju originalni, visokokvalitetni i značajni produkti. Ponekad se smatra da su samo rijetki ljudi kreativni i da kreativnost uključuje neobične talente. Postignuća takvih ljudi mogu predstavljati najveći stupanj kreativnosti. Ipak svi ljudi, ako za to imaju odgovarajuće uvjete, znanje i vještine, posjeduju sposobnost postizanja kreativnih postignuća u nekim područjima. Štoviše, društvo bi svakome trebalo omogućiti da, u skladu sa svojim sposobnostima, uspije u tome. Kada je riječ o djeci, na to nas obavezuje i Konvencija o pravima djece (Konvencija o pravima djeteta, 1989, 11) koja u članku 29. kaže da "obrazovanje djeteta treba usmjeriti prema punom razvoju djetetove osobnosti, nadarenosti, duševnih i tjelesnih sposobnosti" ili, drugim riječima, da dijete ima pravo na kvalitetno obrazovanje kojemu je svrha razvijanje njegove osobnosti, talenata te mentalnih i tjelesnih sposobnosti i to u najvećoj mogućoj mjeri.

Karakteristike su kreativnog mišljenja i ponašanja propitivanje usvojenih pravila i pretpostavki, stvaranje inventivnih veza i povezivanje stvari koje uobičajeno nisu povezane, zamišljanje onoga što bi moglo biti, testiranje drugačijih, svježih pristupa, kritički osvrt na ideje,

akcije i rezultate. Jedan od načina definiranja kreativnosti bio bi i kroz njezine karakteristike, a to su: uključenost imaginativnog razmišljanja ili ponašanja, svrsishodne aktivnosti (usmjerene na ostvarivanje cilja) te konačni ishod koji treba biti kreativan i vrijedan u odnosu na cilj aktivnosti (NACCCE, 1999). Pritom bi se mogle razlikovati dvije vrste imaginacije: reproduktivna, ona koja stvara mentalne slike, oponašajući ono što je percipirano i kreativna, stvaralačka imaginacija koja pretvara mentalne slike u nove kombinacije (Évano, 1999). Kreativnost uvijek uključuje originalnost te postoje različite kategorije originalnosti kao što je individualna (nečiji rad može biti originalan u odnosu na njegove prethodne radove), relativna (rad može biti originalan u odnosu na skupinu kojoj autor pripada) i povijesna (rad može biti originalan s obzirom na bilo čije prethodne radove na nekom polju te je to onda pravi original).

Nova vremena donose i nove zahtjeve pa su tako danas mišljenje i učenje blisko povezani s kreativnom funkcijom komunikacija te znanstveni rad i kreativnost više nisu mogući bez određenih promjena u načinu na koji komuniciramo i razmišljamo (Patarkin i Visser, 2003).

Rezultati nekih istraživanja (K.H.Kim, 2010., prema Rettner, 2011) pokazuju da je dječja kreativnost u opadanju pa su djeca manje sposobna stvarati nove ideje i razrađivati ih, imaju manje smisla za humor i manje su maštovita. Stoga bi odgojem i obrazovanjem kreativnost svakako trebalo poticati te smanjiti pretjeranu uporabu testova koji zahtijevaju samo jedan točan odgovor.

KONCEPTI KREATIVNOSTI

Zanimanje znanstvenika za kreativnost uključuje vezu kreativnosti i opće inteligencije, mentalnog zdravlja, osobina ličnosti te mentalnih i neuroloških procesa vezanih uz kreativne aktivnosti, kao i mogućnost razvijanja kreativnosti obrazovanjem i primjenu kreativnih resursa kako bi se poboljšala efektivnost procesa učenja.

Jedan od prvih modela kreativnosti dao je Graham Wallas. On podrazumijeva pet stadija kojima objašnjava proces od kreativnog uvida do razjašnjenja, a to su: priprema (pripremni rad na problemu), inkubacija (problem je u podsvijesti pojedinca), nagovještaj (kreativna osoba ima predosjećaj kako je rješenje na svom putu), prosvjećivanje ili uvid (kreativna ideja ulazi iz pojedinčeve podsvijesti u njegovu svijest) i potvrda (ideja je svjesno potvrđena, promišljena). Guilford, jedan od najvećih teoretičara kreativnosti, razlikovao je konvergentnu od divergentne produkcije, odnosno konvergentno i divergentno mišljenje. Konvergentno mišljenje podrazumijeva otkrivanje jednog rješenja problema, za razliku od divergentnog koje uključuje stvaranje višestrukih odgovora te se često i koristi kao sinonim za kreativnost. Neki se znanstvenici koriste terminima kao što je fleksibilno razmišljanje ili fluidna inteligencija koji su velikim dijelom slični terminu kreativnost.

KREATIVNOST I UČENJE

Dobro je poznato da se samo dio učenja odvija u školi. Dijete nije pasivno nego aktivno gradi svoju spoznaju o svijetu pa tako mnoge stvari uči spontano: igrajući se, promatrajući, pitajući, eksperimentirajući i osmišljavajući svijet oko sebe. Tako Piaget smatra da djeca moraju biti aktivna i kreativna kako bi mogla razviti vlastito razumijevanje svijeta (Wood, 1995). Kada govorimo o kreativnosti kod male djece, fokus bi trebao biti na procesu, odnosno razvijanju originalnih ideja koje su onda osnova kreativnog potencijala (Barron and Harrington, 1981, prema Moran). Kreativne sposobnosti razvijaju se kroz praktičnu primjenu (stvaranjem glazbe, pisanjem priča, izvođenjem eksperimenata), a ključni zadatak učitelja bila bi pomoć djeci u razumijevanju tih procesa i uspostavljanju kontrole nad njima. Pritom moramo početi od toga da kreativnost pretpostavlja bogat fond znanja iz kojega se onda traže nove strategije za rješavanje problema. Kreativne aktivnosti uključuju poigravanje s idejama i isprobavanje različitih mogućih rješenja. Procjenjivanje koja će ideja biti uspješna a koja ne, zahtijeva prosuđivanje i kritičko promišljanje pa stoga kreativno razmišljanje uvijek uključuje i određeno kritičko mišljenje. Današnji način života zahtijeva nezavisnog, odgovornog i kreativnog poje-

dinca, te se od obrazovanja traži razvijanje kreativnog i kritičnog razmišljanja učenika. Zbog toga je razumijevanje upravo tog odnosa važna osnova kreativnog obrazovanja. Kreativno učenje trebalo bi ohrabrivati autonomiju, autentičnost u inicijativama, otvorenost novim i neobičnim idejama, međusobno poštovanje učitelja i učenika kao i njihovih ideja te osjećaj zadovoljstva u kreativnom odnosu (NACCCE, 1999). Učitelj bi trebao podupirati učenike da pri obradi neke nastavne cjeline daju svoj doprinos i da se aktivno uključe u nastavu pritom dajući prednost učenicima u iznošenju svojih razmišljanja, a tek nakon toga razmatrajući prijedloge iz drugih izvora. Torrance (prema Cvetković-Lay, 2002, str.71) smatra da djeci u kreativnom učenju pomažu duga razdoblja pažnje kada ih nešto zanima, sposobnost da stvari organiziraju na svoj način te da ih vide s različitog stajališta, istraživanje prije formalnih uputa, želja da stvari bolje upoznaju i korištenje mašte u rješavanju problema. Kreativni učenici često su uključeni u imaginativnu igru i motivirani više unutarnjim od vanjskih čimbenika kao što su nagrade. Uz intrinzičnu motivaciju djeca moraju imati dovoljno vremena za istraživanje neke aktivnosti ili materijala kako bi njima „ovladali“. Pritom treba izbjegavati sve ono što onemogućuje, umanjuje, pa i šteti kreativnosti, a to je stalni nadzor (preuzimanje rizika i kreativni impulsi se povlače), evaluacija (čini djecu stalno zabrinutima je li ono što rade dobro), pretjerano nagrađivanje (uskraćuje intrinzično zadovoljstvo koje kreativna aktivnost pruža), natjecanje (poništava djetetov napredak njegovim vlastitim tempom), pretjerano vođenje (djetetu daje dojam da je njegova originalnost pogrešna, a svako istraživanje gubitak vremena), sužavanje izbora aktivnosti (nametanje aktivnosti umjesto dopuštenja da slijedi svoju znatiželju koja bi mogla voditi do kreativnih otkrića), pretjerana očekivanja (koja često završe nesklonosti prema predmetu ili aktivnosti) (Goleman, Kaufman and Ray 1992, prema Wilson, 2004). Učitelji i roditelji trebali bi zadovoljiti bar dio uvjeta za razvoj kreativnosti i to vlastitim primjermom, stvaranjem mogućnosti za otkrića, nova iskustva, aktivnim bavljenjem raznim materijalima i predmetima, poticanjem djetetovih specifičnih interesa te poticanjem neovisnog mišljenja (Cvetković-Lay, 2002). Važnost kreativnosti u obrazovanju prepoznao je i naš Nacionalni okvirni kurikulum za predškolski odgoj i obrazovanje te opće obvezno i srednjoškolsko obrazovanje, koji u posebne odgojno-obrazovne ciljeve uključuje i razvijanje stvaralačke sposobnosti (kreativnost). Njihovo ostvarenje, između ostalog, podrazumijeva i bolju prilagodbu škole različitostima i potrebama učenika. Nažalost, čini se da naši učenici nisu zadovoljni postojećom školom (Bezinović, 1998./99; Perić, 2010). Rezultati istraživanja provedenog u 40 zemalja Europe i Sjeverne Amerike pokazuju da je postotak naših učenika koji jako vole školu nizak, iako su prema školskom uspjehu u samom vrhu (u dobi od 13. i 15. godina taj je postotak niži samo u Estoniji), a kada se gleda odnos učenika u razredu u gornjoj polovici ljestvice (Kuzman i sur., 2008). Krenuvši od pretpostavke da samo kreativni učitelji mogu pobuditi kreativnost kod učenika, Forsth i Nordvik osmislili su trening kojim su nastojali poučiti učitelje kako osmisliti nastavu na kreativniji način. Oni smatraju da svaki učitelj uči djecu kreativnosti, ali također i antikreativnosti. Kako bi bili u stanju učiti ih više kreativnosti, a manje suprotno, morali bi biti u stanju uočiti razlike među njima te više raditi na stimuliranju kreativnosti i reduciranju onoga što kreativnost priječi. Kako bi se postalo kreativniji, treba usvojiti više načina razmišljanja i ponašanja. Pritom je najteži dio promijeniti navike i uobičajeni način razmišljanja (Forsth, Nordvik).

CILJ ISPITIVANJA

Anketnim ispitivanjem provedenim u siječnju i veljači 2012. godine želio se ispitati odnos učenika viših razreda OŠ „Gradac“ prema kreativnosti i njezinoj ulozi u nastavi te prezentacijom dobivenih rezultata ojačati svijest o njezinoj važnosti kod učenika i učitelja.

PROBLEM

Uloga kreativnosti u procesu učenja i poučavanja u OŠ „Gradac“ nedovoljno je poznata, a osobito način na koji učenici prepoznaju vlastitu kreativnost, u kojoj se mjeri ona potiče kod učenika te koje osobine učitelja pritom pomažu. Anketna su pitanja bila:

1. Što za tebe znači biti kreativan?
2. U kojim predmetima imaš najviše prilike biti kreativan/kreativna?
3. U kojim predmetima imaš najmanje prilike biti kreativan/kreativna?
4. Kakvu vrstu posla radiš kada si najkreativniji/najkreativnija?
5. Koje učiteljeve osobine ti pomažu da budeš kreativan/kreativna?
6. Kako znaš da si ostvario/ostvarila nešto kreativno?

METODA

SUDIONICI

U ispitivanju su sudjelovali svi učenici viših razreda OŠ „Gradac“, njih ukupno 78. Raspon dobi sudionika varirao je u intervalu od 10 do 14 godina.

INSTRUMENT

Anketni upitnik sadržavao je šest pitanja esejskog tipa kojima se nastojao utvrditi odnos učenika prema kreativnosti.

POSTUPAK

Istraživanje je provedeno za vrijeme redovne nastave u OŠ Gradac. Prije početka istraživanja sudionicima je objašnjena njegova svrha i obaviješteni su da je istraživanje potpuno dobrovoljno. Vrijeme za ispunjavanje anketnog upitnika nije bilo ograničeno.

REZULTATI I RASPRAVA

Smatrali smo važnim potaknuti učenike da osvijeste što za njih znači biti kreativan. Kao što je navedeno, kreativnost nije moguće jednoznačno definirati pa tako na pitanje *Što za tebe znači biti kreativan?* učenici daju raznolike odgovore koji se, uglavnom, vezuju uz proces stvaranja i pripreme za stvaranje te konačan produkt. Navest ćemo neke od njih: "Kad imaš ideju." (5 učenika), „Kad od starog napraviš novo.“, "Kada se potrudim, dopustim da sa mnom upravlja mašta, razmišljam i uživam u onome što radim.", "Stvoriti od obične stvari nešto zanimljivo i korisno.", "Imati svoje mišljenje.", "Imati smisao za humor.", "Napraviti nešto novo i lijepo na što ću biti ponosan."

Dalje smo željeli doznati koliko učenici vezuju kreativnost uz određene nastavne predmete. Učenici navode kako najviše prilike za kreativnost imaju u likovnoj (35 učenika, 45%) i tehničkoj kulturi (17 učenika, 21%), a najmanje u matematici (21 učenik, 27%) i povijesti (12 učenika, 15%). Primjećuje se da učenici najviše vezuju kreativnost uz nastavne predmete koji im omogućuju izradu nekih praktičnih radova, dakle neki opipljivi produkt njihovog rada.

Zanimalo nas je koje aktivnosti učenici najviše vezuju uz kreativnost. Prema njihovim riječima, najkreativniji su kada nešto stvaraju (crtaju, pišu, pjevaju, plešu, izrađuju nešto, rade na računalu) bave se sportom te se zabavljaju.

Kada govorimo o vezi kreativnosti i nastave, uloga učitelja je nezaobilazna. Stoga smo smatrali važnim doznati koje učiteljske osobine pomažu učenicima da budu kreativni. Odgovore bismo, uglavnom, mogli podijeliti u dvije skupine: otvorena i dobra komunikacija (iskrenost, strpljenje, razumijevanje, spremnost da pomogne, vedrinu, smisao za humor) i usmjeravanje (dobro objašnjenje postupka i teme, davanje prijedloga, česte pohvale i poticaje). O tome kako različiti učenici očekuju i cijene različite učiteljske poticaje, govori i odgovor: "Strogi učitelj koji zadaje puno domaćeg!"

U nastavnom procesu vrlo važnu ulogu ima povratna informacija o rezultatima učenja, koja je važna i učenicima i učiteljima. Ona bi trebala biti temelj boljeg planiranja pouke, pri-

mjerenih sadržaja i metoda poučavanja, kao i informacija o djelotvornosti poučavanja, a u svrhu dodatne motivacije i daljnjeg napredovanja učenika. Učenici znaju da su ostvarili nešto kreativno kada drugi prepoznaju rezultat njihova rada (kada ih pohvale, kada dobiju dobru ocjenu, kada se njihov rad sviđa nastavniku i njihovim prijateljima) ili kada su sami zadovoljni rezultatom (kada im uspije ono što su naumili, kada su zadovoljni svojim radom, ponosni na sebe, kada stvore nešto novo, kada spoje nespojivo). Ili, kako je to jedna učenica napisala: "Znam tako što mi se to sviđa, što je veselo i nekako različito od svega drugog."

Mali broj ispitanika ne daje mogućnost izvođenja ozbiljnijih zaključaka, međutim rezultati ipak mogu ukazati na način na koji učenici vide ulogu kreativnosti u nastavi. Iz rezultata je uočljivo da učenici vezuju kreativnost uz nešto pozitivno, zanimljivo i zabavno. Drugim riječima, kreativnost je u očima učenika poželjna i vezana je, uglavnom, uz predmete koji podrazumijevaju izradu praktičnih radova. Suprotno nekim mišljenjima da je uz kreativnost poželjna gotovo apsolutna sloboda, naši učenici ipak cijene strukturiranost, a važno im je i mišljenje učitelja. Također smatraju da bi se kreativnosti u školi trebalo dati više prostora i to ne samo u predmetima koji su vezani za praktični rad nego i u ostalima predmetima. Navedeno upućuje na to da bi učitelji mogli drugačijim pristupom poučavanju više poticati razvoj kreativnosti. Smatramo da bi bilo korisno ispitati i odnos učitelja prema kreativnosti u nastavi. Pritom bi naglasak trebao biti na prepoznavanju najznačajnijih karakteristika poučavanja koje potiču kreativnost u učenju, poznavanju različitih stilova učenja te njihovu uvažavanju prilikom planiranja i u neposrednom radu s učenicima.

ZAKLJUČAK

Moderna vremena traže kreativne osobe koje su u stanju odgovoriti na sve složenije zahtjeve koje društvo nameće. Dok s jedne strane pristup svim vrstama informacija nikada nije bio jednostavniji, s druge strane djeca u školi mogu dobiti samo ograničenu količinu informacija. Stoga se čini važnije naučiti djecu kako učiti od onoga što ih učimo, a što je uz sposobnost da pozitivno reagiramo na promjene te fleksibilnost i kreativnost u mišljenju, najvažniji zahtjev koji se stavlja pred ljude današnjice. Kreativnost u nastavi može se poticati stvaranjem okruženja u kojem bi učenici, između ostalog, imali mogućnost otvorenog izražavanja svojih ideja bez straha od mogućih "netočnih" odgovora te bez stalnog prosuđivanja (Creativity at School: is it even possible?, 2005).

Umjesto zaključka naveli bismo neke od preporuka učiteljima Scottish Executive Education Departmenta (Promoting Creativity in Education, 2006): treba dozvoljavati eksperimentalne aktivnosti, ali pritom uvijek objasniti njihovu svrhu, poticati samo izražavanje orijentirano na zadatak, uvažavati faze kreativne aktivnosti i važnosti vremena (nekada vremenski odmak od zadatka može pomoći njegovom rješenju), pomoći u razvijanju svjesnosti o različitim kontekstima u kojima se mogu pojaviti ideje te naglašavati ulogu imaginacije, intuicije, znatiželje i propitivanja, mogućnost izbora te uopće ohrabrivati osobine koje omogućavaju kreativnost. U radu s učenicima trebalo bi staviti naglasak na praktične radove, istraživačke zadatke i one orijentirane na rješavanje problema koji razvijaju učeničke vještine, kreativnost i razumijevanje te učenje koje je živopisno, jasno, stvarno i relevantno, kao i provjere koje omogućuju učenicima prepoznavanje napretka u svom radu (Developing Creativity for Learning in the Primary School, 2005). Trebalo bi poticati djecu da, stvarajući nove ideje, prave i pogreške te cijeniti individualnost.

Na kraju, nameće se pitanje koliko je ove preporuke moguće primijeniti u sadašnjoj školskoj praksi. Smatramo da bi osnova reformi u obrazovanju uvijek trebao biti učitelj, odnosno ulaganje u poboljšavanje poučavanja i položaj izvrsnih učitelja (Robinson, Aronica, 2009). Obrazovanje bi doista trebalo biti proces koji razvija osobnost, talent te mentalne i tjelesne sposobnosti djeteta i u kojem uloga učitelja ne bi bila poučavati predmete nego pou-

čavati učenike. Pritom bi jednu od važnih uloga trebali odigrati i školski kurikuli pomoću kojih bi trebalo iznaći načine kako to postići.

Čini se da ovakav odgojno-obrazovni sustav i način obrazovanja budućih učitelja u kojemu je kritičko i kreativno mišljenje prilično zanemareno, ne može omogućiti važnije pomake u razvijanju kreativnosti u školama. Stoga su nužne promjene i to najprije u obrazovanju budućih učitelja jer je teško tražiti od nekoga da pruži ono što ni sam nije imao prilike dobiti.

LITERATURA

- All Our Futures: Creativity (1999). Culture and Education National Advisory Committee on Creative and Cultural Education UK (NACCCE). URL: <http://www.cypni.org.uk/downloads/alloutfutures.pdf> (2011-09-27)
- Bezinović, P. (1998/99). Analiza korištenja sredstava ovisnosti među učenicima srednjih škola u Primorsko-Goranskoj Županiji
- Creativity at School: is it even possible? (2005) URL: <http://www.teachingexpertise.com/articles/creativity-school-714> (16-09-2011)
- Cvetković-Lay J. (2002). Ja hoću i mogu više. Priručnik za odgoj darovite djece od 3 do 8 godina Zagreb: Alinea, 2002.
- Developing Creativity for Learning in the Primary School, A practical Guide for School Leaders. (2005) NCSL.URL: <http://www.education.gov.uk/publications/standard/Governancemanagementandfinance> (2011-09-22)
- Évano, Chantal. (1999). Imamo pravo ne shvatiti odmah. Zagreb: Profil, 2004.
- Forsth, Leif-Runar, Nordvik, Bodil. Norwegian Institute of Creativity URL: http://www.ipo.no/litteratur/artikkel/teaching_creativity_in_school.htm (2011-12-07)
- Konvencija o pravima djeteta. (1989) Opća skupština Ujedinjenih naroda. URL: <http://www.dijete.hr/> (2011-03-10)
- Kuzman, M., Pavić Šimetin, I. i Pejnović Franelić, I. (2008). Ponašanje u vezi sa zdravljem u djece školske dobi 2005/2006 Djeca i mladi u društvenom okruženju, Rezultati istraživanja. Hrvatski zavod za javno zdravstvo URL: http://www.hzjz.hr/skolska/hbhc_hr_06.pdf (2011-12-22)
- Learning - creativity. Government of South Australia, Department of Education and Children's Services. URL: <http://www.learningtolearn.sa.edu.au> (2011-09-16)
- Moran, J. D. Creativity in Young Children. URL: http://www.kidsource.com/kidsource/content2/Creativity_in_kids.html (2011-09-19)
- Nacionalni okvirni kurikulum, RH - MZOS, URL: <http://public.mzos.hr/lgs.axd?t=16&id=17385> (2011-09-22)
- Patarakin, E. & Visser, Y. (2003). Creativity and creative learning in the context of electronic communication networks: A framework for analysis of practice and research. URL: <http://www.learndev.org/dl/Creativity%26CreativeLearning.pdf> (2011-07-24)
- Perić, B. (2010) Škola u očima djeteta. Školski vjesnik, 59 (1)
- Rettner, R. (2011). Not your imagination: Kids today really are less creative, study says URL: http://today.msnbc.msn.com/id/44122383/ns/today-parenting_and_family/t/not-your-imagination-kids-today-really-are-less-creative-study-says/
- Robinson, K., Aronica, L. (2009) Element. Kako se sve mijenja kada otkrijemo vlastitu strast. Zagreb: VBZ, 2011
- Williams, S. C. (2000). Learning Creativity. URL: <http://www.lesley.edu/news/publications/magazine/spring2000/creativity.html> (2011-07-24)
- Wilson, L. O. (1997, 2004). Creativity Killers Discouraging Creativity in children. URL: <http://www4.uwsp.edu/education/lwilson/creativ/killers.htm> (2011-11-20)
- Wood, D. (1995). Kako djeca misle i uče: društveni konteksti spoznajnog razvitka Zagreb: Educa, 1995.

Creativity in Teaching

Abstract: The modern way of life asks for independence, responsibility and creativity from an individual. Therefore, the task of education is to develop creative and critical thinking in students. A survey on student attitudes about creativity was conducted among 78 students from OŠ Gradac. The results show that students associate creativity with something positive, interesting and delightful. They also strongly associate it with subjects that imply practical work. It is suggested that highly structured activities help them be creative, and they also take into consideration teacher's opinion about their work. Adding to that, students believe that there should be more opportunity for students to be creative in all school subjects without exception.

We think that education has to be a process which develops a child's personality and talents, as well as mental and physical abilities. It seems that education system and initial teacher training mostly neglect critical and creative thinking. In that way a considerable improvement in developing creativity in schools cannot be achieved.

Keywords: concepts of creativity, creativity, critical thinking, education, learning

Kreativität im Unterricht

Zusammenfassung: Da die heutige Lebensweise eine unabhängige, verantwortliche und kreative Person verlangt, wird von der Ausbildung die Entwicklung des kreativen und kritischen Denkens der Schüler gefordert. Mit Hilfe einer Umfrage wollten wir die Einstellungen der Schüler über Kreativität untersuchen. Die Untersuchten waren Schüler der höheren Klassen der Grundschule Gradac, 78 Schüler insgesamt. Die Ergebnisse zeigen, dass die Schüler Kreativität mit etwas Positivem, Interessantem und Spaßigem verbinden. Sie erleben Kreativität meistens in den Fächern, wo sie etwas Praktisches machen. Es wurde festgestellt, dass den Schülern dabei Strukturiertheit hilft und dass ihnen auch die Meinung der Lehrer wichtig ist. Sie sind der Meinung, dass man der Kreativität in der Schule mehr Raum schaffen sollte, nicht nur in den Fächern, die viel praktische Arbeit verlangen, sondern auch in allen anderen. Wir glauben, die Ausbildung sollte ein Prozess sein, der die Persönlichkeit, die Begabung und die geistigen und körperlichen Fähigkeiten des Kindes entwickelt. Es scheint, dass das Bildungssystem und die Art der Ausbildung der zukünftigen Lehrer, wo kritisches und kreatives Denken eher vernachlässigt wird, keine wichtigen Fortschritte bei der Entwicklung der Kreativität in den Schulen ermöglichen können.

Schlüsselbegriffe: Kreativitätskonzepte, Kreativität, kritisches Denken, Ausbildung, Lernen